

Dokument s plenarne sjednice

B9-0123/2020

2.3.2020

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjave Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o europskoj strategiji za osobe s invaliditetom za razdoblje nakon 2020.
(2019/2975(RSP))

Lucia Šuriš Nicholsonová

u ime Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja

**Rezolucija Europskog parlamenta o europskoj strategiji za osobe s invaliditetom za razdoblje nakon 2020.
(2019/2975(RSP))**

Europski parlament,

- uzimaju i u obzir lanak 2. Ugovora o Europskoj uniji i lanke 2., 9., 10., 19. i 216. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimaju i u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”), a posebno njezine lanke 3., 15., 20., 21., 23., 25., 26. i 47.,
- uzimaju i u obzir europski stup socijalnih prava, posebno na elo 17. o ukljuivanju osoba s invaliditetom, na elo 3. o jednakim mogunostima i na elo 10. o zdravom, sigurnom i dobrojenom radnom okruženju i zaštiti podataka,
- uzimaju i u obzir Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom (CRPD) i njezino stapanje na snagu 21. siječnja 2011. u skladu s Odlukom Vijeća 2010/48/EZ od 26. studenoga 2009. o pristupanju Europske zajednice Konvenciji UN-a o pravima osoba s invaliditetom¹,
- uzimaju i u obzir opće napomene Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom koje služe kao mjerodavne smjernice za provedbu te konvencije,
- uzimaju i u obzir Kodeks ponašanja između Vijeća, država članica i Komisije kojim se određuju interni mehanizmi provedbe u Europskoj uniji Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom i zastupanja EU-a u vezi s tom Konvencijom²,
- uzimaju i u obzir zaključne napomene Odbora UN-a za prava osoba s invaliditetom od 2. listopada 2015. o potpunom izvještanju Europske unije,
- uzimaju i u obzir Opće deklaraciju o ljudskim pravima, Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Europska konvencija o ljudskim pravima), Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,
- uzimaju i u obzir Konvenciju UN-a o pravima djeteta i Konvenciju UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW),
- uzimaju i u obzir strateške istrage Europskog ombudsmana o načinu na koji Europska komisija osobama s invaliditetom osigurava pristup svojim internetskim stranicama (OI/6/2017/EA), o načinu na koji Europska komisija postupa s osobama s invaliditetom u okviru Zajedničkog sustava zdravstvenog osiguranja za osoblje EU-a (OI/4/2016/EA), i Odluku u zajedničkoj istrazi u predmetima 1337/2017/EA i 1338/2017/EA o mogućnosti avanju slabovidnim kandidatima da pristupe natječajima za zapošljavanje

¹ SL L 23, 27.1.2010., str. 35.

² SL C 340, 15.12.2010., str. 11.

osoblja EU-a, koje organizira Europski ured za odabir osoblja,

- uzimaju i u obzir UN-ov Program održivog razvoja do 2030. i UN-ove ciljeve održivog razvoja, koje se EU obvezao provesti,
- uzimaju i u obzir eksplicitna upravljivanja na invaliditet u ciljevima održivog razvoja povezana s obrazovanjem (4. cilj), rastom i zapošljavanjem (8. cilj), nejednakost u (10. cilj), dostupnošću u naseljenih područja (11. cilj) i prikupljanjem podataka (17. cilj),
- uzimaju i u obzir Konvenciju Vijeće Europe o spremanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulská konvencia),
- uzimaju i u obzir razmatrajući mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o situaciji žena s invaliditetom koje je zatražio Europski parlament,
- uzimaju i u obzir Direktivu (EU) br. 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeće od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga³,
- uzimaju i u obzir Direktivu 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeće od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora⁴,
- uzimaju i u obzir Direktivu (EU) 2018/1808 Europskog parlamenta i Vijeće od 14. studenog 2018. o izmjeni Direktive 2010/13/EU o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga („Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama“) u pogledu promjenjivog stanja na tržištu⁵,
- uzimaju i u obzir Direktivu Vijeće 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja⁶,
- uzimaju i u obzir svoju Rezoluciju od 15. rujna 2016. o primjeni Direktive Vijeće 2000/78/EZ od 27. studenog 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja („Direktiva o jednakosti pri zapošljavanju“)⁷,
- uzimaju i u obzir Direktivu (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeće od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (preinaka)⁸,
- uzimaju i u obzir komunikaciju Europske komisije od 15. studenog 2010. naslovljenu „Europska strategija za osobe s invaliditetom za razdoblje 2010. – 2020.: obnovljena obveza za Europu bez zapreka“ (COM(2010)0636),
- uzimaju i u obzir komunikaciju Komisije od 14. siječnja 2020. naslovljenu „Jaka socijalna Europa za pravednu tranziciju“ (COM(2020)0014),

³ SL L 151, 7.6. 2019., str. 70.

⁴ SL L 327, 2.12. 2016., str. 1.

⁵ SL L 303, 28.11.2018., str. 69.

⁶ SL L 303, 2.12.2000., str. 16.

⁷ SL C 204, 13.6.2018., str. 179.

⁸ SL L 321, 17.12.2018., str. 36.

- uzimaju i u obzir radni dokument službi Komisije od 2. veljače 2017. naslovjen „Izvješće o napretku o provedbi Europske strategije za osobe s invaliditetom 2010. – 2020.” (SWD(2017)0029),
- uzimaju i u obzir Komisijin Prijedlog direktive Vijeća o primjeni na elatne ravnopravnosti osoba bez obzira na vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili spolnu orijentaciju (COM(2008)0426) i stajalište Parlamenta o toj temi od 2. travnja 2009.⁹,
- uzimaju i u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2019. o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji 2017. godine¹⁰,
- uzimaju i u obzir svoju Rezoluciju od 30. studenoga 2017. o provedbi Europske strategije za osobe s invaliditetom¹¹,
- uzimaju i u obzir svoju Rezoluciju od 7. srpnja 2016. o provedbi Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom uz poseban osvrt na zaključne napomene Odbora UN-a za prava osoba s invaliditetom¹²,
- uzimaju i u obzir svoju Rezoluciju od 20. svibnja 2015. o popisu pitanja koja je usvojio Odbor Ujedinjenih naroda za prava osoba s invaliditetom u odnosu na početno izvješće Europske unije¹³,
- uzimaju i u obzir svoju Rezoluciju od 25. listopada 2011. o mobilnosti i uključivanju osoba s invaliditetom te Europskoj strategiji za osobe s invaliditetom 2010. – 2020.¹⁴,
- uzimaju i u obzir svoju Rezoluciju od 6. svibnja 2009. o aktivnom uključivanju osoba isključenih s tržišta rada¹⁵,
- uzimaju i u obzir svoje rezolucije od 17. lipnja 1988. o znakovnim jezicima za gluhe osobe¹⁶, od 18. studenog 1998. o znakovnim jezicima¹⁷ i od 23. studenog 2016. o znakovnom jeziku i stručnim tumačima za znakovni jezik¹⁸,
- uzimaju i u obzir studiju iz 2016. Resornog odjela C Glavne uprave Europskog parlamenta za unutarnju politiku Unije o europskim strukturnim i investicijskim fondovima i osobama s invaliditetom u Europskoj uniji,
- uzimaju i u obzir briefing Službe Europskog parlamenta za istraživanja naslovjen „Europska strategija za osobe s invaliditetom 2010. – 2020.”,
- uzimaju i u obzir godišnje izvještaje Europskog ombudsmana za 2018. godinu,

⁹ SL C 137 E, 27.5.2010., str. 68.

¹⁰ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0032.

¹¹ SL C 356, 4.10.2018., str. 110.

¹² SL C 101, 16.3.2018., str. 138.

¹³ SL C 353, 27.9.2016., str. 41.

¹⁴ SL C 131 E, 8.5.2013., str. 9.

¹⁵ SL C 212 E, 5.8.2010., str. 23.

¹⁶ SL C 187, 18.7.2018., str. 236.

¹⁷ SL C 379, 7.12.1998., str. 66.

¹⁸ SL C 224, 27.6.2018., str. 68.

- uzimaju i u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora naslovljeno „Izrada programa EU-a za prava osoba s invaliditetom za razdoblje 2020.”,
 - uzimaju i u obzir Izvješće o temeljnim pravima za 2019. koje je izradila Agencija Europske unije za temeljna prava,
 - uzimaju i u obzir tematska izvješća Agencije Europske unije za temeljna prava,
 - uzimaju i u obzir izjavu Komisije od 17. prosinca 2019. o strategiji EU-a za osobe s invaliditetom za razdoblje nakon 2020.,
 - uzimaju i u obzir statističke podatke Eurostata o pristupu osoba s invaliditetom tržištu rada, obrazovanju i osposobljavanju te o siromaštву i nejednakim prihodima,
 - uzimaju i u obzir izvješća i preporuke predstavnika kih organizacija osoba s invaliditetom,
 - uzimaju i u obzir Uredbu (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006¹⁹, a posebno njezin lanak 4. stavak 6.,
 - uzimaju i u obzir Uredbu (EU) br. 1301/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom fondu za regionalni razvoj i o posebnim odredbama o cilju „Ulaganje za rast i radna mjesta“ te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1080/2006, a posebno njezin lanak 5. stavak 9. točku (a)²⁰,
 - uzimaju i u obzir Uredbu (EU) br. 1304/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom socijalnom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1081/2006, a posebno njezin lanak 2. stavak 3. i lanak 8.²¹,
 - uzimaju i u obzir Uredbu (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005²²,
 - uzimaju i u obzir prijedlog rezolucije Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja,
 - uzimaju i u obzir lanak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da sve osobe s invaliditetom kao punopravni građani imaju jednaka prava u svim područjima života (uključujući i pristup otvorenom tržištu rada i obrazovanju) i da im pripada pravo na neotuživo dostojanstvo, jednako postupanje, neovisan život, autonomiju i puno sudjelovanje u društvu, uz poštovanje i vrednovanje njihova

¹⁹ SL L 347, 20.12.2013., str. 320.

²⁰ SL L 347, 20.12.2013., str. 289.

²¹ SL L 347, 20.12.2013., str. 470.

²² SL L 347, 20.12.2013., str. 487. – 548.

doprinosa društvenom i gospodarskom napretku EU-a; budu i da više od polovice država lanica osobama koje pate od problema s mentalnim zdravljem ili imaju intelektualne poteško uje pravo glasa;

- B. budu i da se procjenjuje da je oko 100 milijuna osoba s invaliditetom u Europskoj uniji²³ i dalje lišeno svojih osnovnih ljudskih prava i da im se svakodnevno otežava da žive neovisan život; budu i da su više od 60 % osoba s invaliditetom žene, i da su žene velika ve ina njegovatelja osoba s invaliditetom; budu i da je zbog nedostatka statisti kih podataka nepoznat broj djece s invaliditetom te da bi mogao predstavljati udio od 15 % ukupnog broja djece u Europskoj uniji; budu i da e zbog sve starijeg stanovništva biti više osoba s invaliditetom kojima je potrebna pristupa nija i poticajnija okolina, uklju uju i odgovaraju e prilago ene usluge;
- C. budu i da se u okviru UFEU-a od Unije zahtijeva da pri utvr ivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti bude usmjerena na borbu protiv diskriminacije na temelju invaliditeta (lanak 10.) te da joj se daje ovlast za donošenje zakonodavstva u cilju borbe protiv takve diskriminacije (lanak 19.);
- D. budu i da se lancima 21. i 26. Povelje Europske unije o temeljnim pravima izri ito zabranjuje diskriminacija na osnovi invaliditeta te se predvi a jednako sudjelovanje osoba s invaliditetom u društvu;
- E. budu i da je Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom (CRPD) prvi me unarodni ugovor o ljudskim pravima koji su ratificirali EU i sve njegove države lanice;
- F. budu i da sudska praksa Suda Europske unije potvr uje injenicu da je CRPD obvezuju i za EU i njegove države lanice pri provedbi prava EU-a, kao i u okviru instrumenata sekundarnog prava²⁴;
- G. budu i da Fakultativni protokol CRPD-a nisu ratificirali EU i nekoliko država lanica;
- H. budu i da bi djeca s invaliditetom trebala mo i u potpunosti ostvariti sva ljudska prava i temeljne slobode jednako kao i druga djeca, uklju uju i pravo odrastanja u svojim obiteljima ili obiteljskom okruženju u skladu s njihovim najboljim interesima kako su definirani u Konvenciji o pravima djeteta; budu i da lanovi obitelji esto moraju smanjiti ili prekinuti svoje profesionalne aktivnosti kako bi skrbili za lanove obitelji s invaliditetom; budu i da se u privremenom izvješ u o studiji izvedivosti na temu jamstva za djecu isti e da su glavne prepreke koje su utvr ene za djecu s invaliditetom problemi u pogledu fizi kog pristupa, neprilago enosti usluga i objekata potrebama djece i, u mnogo slu ajeva, jednostavno njihova nedostupnost; budu i da su u toj istoj studiji mnoge anketirane osobe ukazale na diskriminaciju, osobito u vezi s problemima povezanimi s obrazovanjem, i pitanje cjenovne pristupa nosti u vezi s problemima povezanimi sa stanovanjem;

²³ Taj broj prema istraživanju EU-SILC-a iz 2016. uklju uje 99 milijuna ljudi i 1 milijun ljudi za koje se procjenjuje da su u odvojenim smještajnim ustanovama te stoga nisu zastupljeni u anketi;

²⁴ Presude Europskog suda od 11. travnja 2013. u spojenim predmetima C-335/11 i C-337/11, stavci 29. – 30.; od 18. ožujka 2018. u predmetu C-363/12, to ka 73.; i od 22. svibnja 2014. u predmetu C-356/12.

- I. budu i da na eli CRPD-a nadilaze diskriminaciju i pokazuju kojim putem treba i i kako bi, u uklju ivom društву, sve osobe s invaliditetom i njihove obitelji u potpunosti uživale ljudska prava;
- J. budu i da se prema sudskoj praksi Suda Europske unije smatra da politika može biti neizravno diskriminiraju a ako odredba o kojoj je rije u praksi negativno utje e na znatno ve i udio osoba s invaliditetom; budu i da, ako se za neku odredbu sumnja da je inherentno diskriminiraju a i e vjerojatno imati sli an negativan u inak, ona e se tako er smatrati diskriminiraju om;
- K. budu i da u lanku 1. CRPD-a stoji da su osobe s invaliditetom „osobe koje imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna ošte enja, koja u me udjelovanju s razli itim preprekama mogu sprijeavati njihovo puno i u inkovito sudjelovanje u društву na ravnopravnoj osnovi s ostalima”; budu i da je u tom pogledu lanak 9. CRPD-a od osobite važnosti;
- L. budu i da je invaliditet društvena konstrukcija; budu i da je u skladu s društvenim modelom invaliditeta ošte enje tjelesno, mentalno ili osjetilno funkcionalno ograni enje pojedinca, a invaliditet je gubitak ili ograni enje prilika za sudjelovanje u normalnom životu zajednice u istoj mjeri kao i druge osobe zbog tjelesnih i društvenih prepreka; budu i da pojma „osobe s ograni enjima” definira osobe koje žive s ograni enjima zbog društveno stvorenih prepreka, dok izraz „osobe s invaliditetom” upu uje na to ograni enja proizlaze iz pojedinca, a ne društva; budu i da se izraz „invaliditet”, kada se upotrebljava u ovom kontekstu, odnosi na zdravstveno stanje osobe, ime se invaliditet miješa s ošte enjem; budu i da se, povrh toga, tim izrazom nije e politi ki identitet odnosno „identitet invaliditeta”;
- M. budu i da je 2018. godine 37% populacije EU-a starije od 15 godina prijavilo (umjerena ili ozbiljna) fizi ka ili osjetilna ograni enja; budu i da je u EU-u 2018. godine 24,7 % stanovništva prijavilo umjerena ili teška dugotrajna ograni enja u svakodnevnim aktivnostima zbog zdravstvenih problema; budu i da je 17,7 % njih prijavilo umjerena dugotrajna ograni enja, a 7 % teška dugotrajna ograni enja²⁵;
- N. budu i da se teret teških kroničnih bolesti izra unava na temelju godina života prilago enih invaliditetu (DALY); budu i da se okviri za borbu protiv kroničnih bolesti razlikuju diljem Europe i mogu biti dio širih sustava za osobe s invaliditetom u nekim zemljama;
- O. budu i da je Eurofound istaknuo da postoji nedostatak jasno e kad je rije o uklju ivanju pojma (kronične) „bolesti” u definiciju invaliditeta²⁶; budu i da ta agencija preporu uje da se pri preispitivanju Europske strategije za osobe s invaliditetom pokuša riješiti spomenuto pitanje;
- P. budu i da Strategija EU-a za osobe s invaliditetom 2010. – 2020. nije osvijestila rodnu ravnopravnost te nije ukljuila ni riješila specifi nu situaciju u kojoj se nalaze žene i djevojice s invaliditetom, koje se suojavaju s višestrukom diskriminacijom i kršenjem

²⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Functional_and_activity_limitations_statistics

²⁶ Eurofound (2019.), *How to respond to chronic health problems in the workplace?*, Ured za publikacije Europske unije, Luksemburg.

njihovih prava; budu i da su posljedice višestruke diskriminacije siromaštvo, socijalna, obrazovna i socijalna isključnost (veća je vjerojatnost da će radno mjesto biti slabo plaćeno, privremeno ili nesigurno), što uzrokuje dodatni stres i psihološko opterećenje za osobe s invaliditetom te njihove obitelji i njegovatelje; budu i da se jednakost postupanja može osigurati provedbom pozitivnih mjera i politika za žene s invaliditetom, majke/ova djece s invaliditetom, samohrane roditelje s invaliditetom i/ili samohrane roditelje djece s invaliditetom; budu i da će se uključiti vanjem rodne dimenzije u predviđenu Europsku strategiju za osobe s invaliditetom za razdoblje nakon 2020. doprinijeti interseksijskom pristupu za iskorjenjivanje diskriminacije žena i djevojaka s invaliditetom;

- Q. budu i da je 2018. godine 28,7 % svih osoba s invaliditetom u EU-u (u dobi od 16 godina ili starijih) bilo izloženo riziku od siromaštva i socijalne isključnosti²⁷;
- R. budu i da se 800 000 osoba s invaliditetom još uvijek skriva uje pravo glasa u EU-u, unatoč tome što se u članku 19. CRPD-a navodi da „države stranke ove Konvencije priznaju jednakopravni status svim osobama s invaliditetom na život u zajednici, s pravom izbora jednakim kao i za druge osobe, te će poduzeti djelotvorne i odgovarajuće mјere kako bi olakšale osobama s invaliditetom puno uživanje ovoga prava i punog uključenja i sudjelovanja u zajednici”;
- S. budu i da gluhoslijepi osobe pate od jedinstvenog dvostrukog invaliditeta, pri čemu im nedostaju osjetila vida i sluha, što ograničava njihovo puno sudjelovanje i uzrokuje specifične probleme u komunikaciji, pristupu informacijama, mobilnosti i društvenoj interakciji;
- T. budu i da bi se naknade povezane s invaliditetom trebale smatrati državnom potporom namijenjenom ljudima da premoste prepreke koje proizlaze iz njihova invaliditeta i/ili zdravstvenog stanja te da u potpunosti sudjeluju u društvu, uz pružanje zamjenskog dohotka kada je to potrebno;
- U. budu i da se člankom 9. CRPD-a prepoznaje potreba za poduzimanjem odgovarajućih mјera kako bi se osiguralo da osobe s invaliditetom, a posebno djevojčice i žene, uistinu imaju pristup fizičkom okruženju, prometnoj infrastrukturi, informacijama i komunikacijama, uključujući informacijske i komunikacijske tehnologije, te drugim javnim objektima i uslugama namijenjenima javnosti, i u ruralnim i u gradskim područjima;
- V. budu i da je u Direktivi o ravnoteži između poslovnog i privatnog života za roditelje i skrbnike, usvojenoj u lipnju 2019.²⁸, po prvi put na razini EU-a utvrđeno pravo svakog radnika na dopust za pružatelja skrbi od pet radnih dana godišnje;
- W. budu i da je Europska strategija za osobe s invaliditetom 2010. – 2020. („Strategija“) služila kao okvir za prijedloge politika kako bi se proveo CRPD i unutar i izvan EU-a;
- X. budu i da osobe s invaliditetom još uvijek ne sudjeluju u potpunosti u društvu i ne

²⁷ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20191029-2>

²⁸ Direktiva (EU) 2019/1158 Europskog parlamenta i Vijeće od 20. lipnja 2019. o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeće 2010/18/EU (SL L 188, 12.7.2019., str. 79.).

uživaju svoja prava; budu i da se u skladu s člankom 29. CRPD-a sudjelovanje osoba s invaliditetom može postići samo ako su one uključene u politički i javni život, gdje su takođe nedovoljno zastupljene;

- Y. budu i da Strategija nije prilagođena novim područjima politika, tako da nije usklađena s Programom održivog razvoja do 2030., načinu su se provedbu obvezali EU i sve države članice, kao ni s europskim stupom socijalnih prava;
- Z. budu i da Strategija ne obuhvaća sve odredbe CRPD-a;
- AA. budu i da Komisija dosad nije poduzela međusektorsku, sveobuhvatnu reviziju svojeg zakonodavstva kako bi se zajamila potpuna usklađenost s odredbama CRPD-a;
- AB. budu i da je Strategija ostvarila ograničen napredak;
- AC. budu i da prava osoba s invaliditetom nisu uključene u brojna područja javnih politika EU-a;
- AD. budu i da se i dalje pojavljuju novi i revidirani zakonodavni akti bez ikakvog upućivanja na CPRD i pristupačnost; budu i da je pristupačnost preduvjet za samostalan život i participaciju; budu i da Unija kao potpisnica CRPD-a ima dužnost osigurati blisko i aktivno sudjelovanje osoba s invaliditetom i njihovih organizacija u razvoju i provedbi zakonodavstva i politika, poštujući i pritom razlike poimanja invaliditeta;
- AE. budu i da je ključno da osobe s invaliditetom imaju potpun i ravnopravan pristup tržištu rada, što i dalje predstavlja problematika područja, s obzirom na to da njihova stopa zaposlenosti iznosi 58,5 % (53,3 % za muškarci i 48,3 % za žene s invaliditetom), u usporedbi sa 74,8 % za osobe bez invaliditeta²⁹, te da stopa nezaposlenosti osoba s invaliditetom u dobi od 20 do 64 godine iznosi 17 %, u usporedbi s 10 % osoba bez invaliditeta, zbog čega je mnogim osobama s invaliditetom onemogućen samostalan i aktivni život; budu i da znatan udio od četiri milijuna osoba godišnje koje žive kao beskučni nici ima neki oblik invaliditeta; budu i da se podaci znatno razlikuju između različitih vrsta invaliditeta i potreba za potporom;
- AF. budu i da je potrebno podupirati i poticati poslodavce kako bi se osiguralo osnaživanje osoba s invaliditetom od obrazovanja do zapošljavanja; budu i da je stoga podizanje razina osviještenosti među poslodavcima jedan od načina borbe protiv diskriminacije u zapošljavanju osoba s invaliditetom;
- AG. budu i da je poduzimanje mjer na radnom mjestu ključno za promicanje dobrog psihičkog zdravlja te prevenciju psihičkih bolesti i psihosocijalnog invaliditeta;
- AH. budu i da djelovanje u cilju suočavanja s izazovima demografskih promjena treba uključivati adekvatne mјere kojima bi se održala aktivnost osoba s invaliditetom kao i njihovo sudjelovanje na tržištu rada; budu i da to ne uključuje samo preventivne mјere u pogledu sigurnosti i zdravlja na radnom mjestu, nego i mјere usredotočene na rehabilitaciju i participaciju nakon bolesti ili nesreće;
- AI. budu i da se participacija može u potpunosti postići samo uz uključenost širokog

²⁹ Prijedlog zajedničkog izvješća Komisije COM(2019)0653.

raspona osoba s invaliditetom i organizacija koje ih predstavljaju te ako dođe do smislenih konzultacija sa svim vrstama dionika, uz poštovanje različitih poimanja invaliditeta;

1. prepoznaje napredak u provedbi CRPD-a koji je donijela Europska strategija za osobe s invaliditetom 2010. – 2020.; poziva Komisiju da nadogradi ono što je postignuto tako što će povećati opseg svoje obveze u pogledu prava osoba s invaliditetom putem ambiciozne Europske strategije za osobe s invaliditetom za razdoblje nakon 2020. („Strategija za razdoblje nakon 2020.”);
2. podsjeća da je Odbor CPRD-a u svojim zaključnim napomenama kritički konstatirao da su mjeru štednje koje su usvojili EU i njegove države lanice pogoršale životni standard osoba s invaliditetom i dovele do većih razina siromaštva i socijalne izključenosti kao i do rezova u socijalnim uslugama, potpori obiteljima i uslugama koje se pružaju u zajednici;
3. podsjeća da je Odbor CPRD-a izrazio duboku zabrinutost zbog neizvjesne situacije osoba s invaliditetom u aktualnoj migracijskoj krizi u EU-u, osobito zato što su izbjeglice, migranti i tražitelji azila s invaliditetom u EU-u zadržani u uvjetima u kojima im se ne pruža odgovarajuća potpora te u okolini koja im nije u razumnoj mjeri prilagođena; stoga poziva Komisiju da ispravi tu situaciju te agencijama i državama lanicama izradi smjernice o tome da restriktivno pritvaranje osoba s invaliditetom u kontekstu migracija i traženja azila nije u skladu s Konvencijom;
4. izražava posebnu zabrinutost za mlade osobe s invaliditetom i osobe s invaliditetom koje su već duže vrijeme nezaposlene; poziva države lanice da kao prioritet odrede rad na njihovu uključivanju u tržište rada, primjerice u okviru programa Garancija za mlade;
5. poziva Komisiju da pripremi sveobuhvatnu, ambicioznu i dugoročnu Europsku strategiju za osobe s invaliditetom za razdoblje nakon 2020. godine koja:
 - a) uključuje jasno određena prioritetna područja koja obuhvataju sve odredbe CRPD-a i u kojima se odražavaju opće napomene Odbora CRPD-a, uključujući definicije ključnih pojmova, a posebno zajedničku definiciju „invaliditeta” na razini EU-a i u svim područjima politike EU-a, te kojima se uzimaju u obzir zaključne napomene Odbora CRPD-a EU-u usvojene 2015. godine;
 - b) sadrži ambiciozne i jasne ciljeve, uključujući i popis planiranih mjer s jasnim vremenskim okvirima i dodijeljenim resursima u sljedećim tematskim područjima: ravnopravnost, participacija, slobodno kretanje i samostalan život, pristupnost, zapošljavanje i ospozobljavanje, obrazovanje i kultura, siromaštvo i socijalna izključenost, vanjsko djelovanje, sloboda od nasilja i zlostavljanja, uključivanje pitanja u vezi s invaliditetom u politike i podizanje razine osviještenosti;
 - c) sadrži zadana vremenska razdoblja i raspored provedbe;
 - d) odražava raznolikost osoba s invaliditetom i njihove potrebe, uključujući i putem usmjerjenog djelovanja;
 - e) uključuje prava svih osoba s invaliditetom u svim politikama i svim područjima;
 - f) prepoznaje i odgovara na višestruke i višedimenzionalne oblike diskriminacije s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom;

- g) uklju uje pristup koji je prilago en potrebama djece;
 - h) podupire rodno osviještenu politiku;
 - i) usmjerena je na odrasle osobe s invaliditetom, s posebnim naglaskom na osobama s intelektualnim poteško ama i njihovoj budu nosti nakon smrti osobe koja se brine za njih;
 - j) uklju uje adekvatan mehanizam pra enja s jasnim mjerilima i pokazateljima za koji su osigurana odgovaraju a sredstva;
 - k) olakšava povezanost me u razli itim podru jima politike na razini EU-a i prilagodljivost strategije novim podru jima politike i izazovima koji nadilaze okvire odredbi CRPD-a, kao što su digitalizacija i nove tehnologije, automatizacija i umjetna inteligencija;
 - l) dosljedna je s drugim inicijativama i strategijama EU-a i integrira nastavak strategije Europa 2020. te inicijativa u okviru europskog stupa socijalnih prava i plana za socijalnu Europu;
 - m) dodjeljuje odgovaraju i prora un za provedbu i pra enje strategije nakon 2020., uklju uju i namjenjivanje odgovaraju ih prora unskih sredstava za okvir EU-a za provedbu CRPD-a, kojim se promi e, štiti i prati provedba CRPD-a u pitanjima u nadležnosti EU-a (tj. u zakonodavstvu i politikama EU-a i u javnoj upravi EU-a);
 - n) promi e suradnju s tijelima vlasti, poduze ima, socijalnim partnerima i civilnim društвom na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kako bi se osigurala pravilna provedba strategije za razdoblje nakon 2020.;
 - o) popularizira jednak pristup uslugama za osobe s invaliditetom, uklju uju i pristup zdravstvenoj skrbi, obrazovanju i zapošljavanju, javnom prijevozu, stanovanju, kulturi, sportu i razonodi te drugim podru jima uklanjanjem prepreka za društveno sudjelovanje i primjenom na elu univerzalnog dizajna u infrastrukturnim i digitalnim ulaganjima diljem EU-a;
 - p) osigurava da jedan od prioriteta strategije bude u inkovito promicanje i podupiranje socijalne ekonomije;
6. naglašava potrebu za dosljednoš u izme u strategije za razdoblje nakon 2020. i okvira usmjerenog na osobe s kroni nim bolestima, uklju uju i mjere za poticanje zapošljavanja, s obzirom na to da strategije usmjerene na osobe s invaliditetom ne obuhva aju nužno njihove potrebe;
7. isti e važnost sveobuhvatnog definiranja i primjene pristupa nosti te vrijednosti kao osnove prema kojoj bi osobe s invaliditetom imale jednake mogu nosti, priznate CRPD-om, te u skladu s op om napomenom br. 2 CRPD-a, uzimaju i u obzir razli itih potreba osoba s invaliditetom i promicanja univerzalnog dizajna kao na elu EU-a;
8. poziva države lanice da u potpunosti provedu i kontinuirano prate sve zakonodavstvo povezano s pristupa noš u, uklju uju i Europski akt o pristupa nosti³⁰, Direktivu o audiovizualnim medijskim uslugama, telekomunikacijski paket i Direktivu o pristupa nosti interneta³¹, kao i relevantne propise povezane s prijevozom i pravima putnika; ustraje u tome da pra enje ne bi trebalo provoditi samoprocjenom, ve da bi ga trebalo provoditi neovisno tijelo u kojem su zastupljene osobe s invaliditetom; stoga

³⁰ SL L 151, 7.6.2019., str. 70.

³¹ SL L 327, 2.12.2016., str. 1.

poziva Komisiju da olakša provedbu i osnuje Europski odbor za pristup radi pravila o pristupu učinknosti;

9. poziva Komisiju da Europski akt o pristupa učinknosti iskoristi kao temelj za donošenje pravila o pristupa učinknosti koja uključuje okruženje s potpunom pristupom u javnim prostorima, uslugama, što uključuje usluge javnog prijevoza te komunikacije i finansijske usluge, i izgrađenim okruženjem; poziva Komisiju da ojača prava putnika kako bi se izbjegla daljnja diskriminacija;
10. poziva Komisiju da preispita pravila za Agenciju Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA) i Međunarodno udruženje zračnih prijevoznika (IATA) kako bi se zaštitila prava putnika s invaliditetom u smislu sigurnosti zaštite njihova tjelesnog integriteta i njihove opreme pri prijevozu, te priznavanja potrebe za dodatnim sjedalima za osobnog asistenta ili za osobe koje su u horizontalnom položaju;
11. podsjeća da su za provedbu svih obveza u vezi s pristupa učinknosti u potrebna dostatna finansijska sredstva na razini EU-a te na nacionalnoj i lokalnoj razini; poziva Komisiju i države članice da potiču javna ulaganja kojima bi se osobama s invaliditetom zajamila pristupa učinknosti fizičkog i digitalnog okruženja;
12. izražava zabrinutost zbog injenice da se na nacionalnoj razini u nedovoljnoj mjeri provodi *ex ante* uvjet u javnim natječajima kojim se zahtjeva poštovanje pristupa učinknosti pri kupovini prije potpisivanja ugovora o javnoj nabavi; stoga preporučuje da se uspostavi portal, po uzoru na zelenu javnu nabavu, koji će sadržavati sve smjernice u pogledu pristupa učinknosti;
13. poziva Komisiju da sa Sudom Europske unije radi na strategijama komunikacije i pristupa učinknosti da bi se osiguralo da osobe s invaliditetom mogu pristupiti pravosudnom sustavu EU-a;
14. ističe da bi se strategija nakon 2020. trebala temeljiti na međusektorskom, sveobuhvatnom pregledu cjelokupnog zakonodavstva i politike EU-a kako bi bila potpuna usklađena s odredbama UNCRPD-a; ustraje u tome da bi strategija trebala obuhvatiti revidiranu izjavu o nadležnostima koja uključuje sva politika područja u kojima je EU donio zakonske akte i pravno neobvezujuće mјere koje imaju u inak na osobe s invaliditetom, te da bi u sklopu te strategije trebalo predložiti zakonodavne prijedloge s provedbenim mjerama i mjerama pravila o pristupu;
15. poziva Komisiju da se pobrine za uključivanje rođeno utemeljenog i višedimenzionalnog pristupa borbi protiv brojnih oblika diskriminacije s kojima se suočavaju žene, djevojke i dječaci s invaliditetom; ustraje u tome da je potrebno prikupljati podatke razvrstane po spolu kako bi se utvrdili oblici međusektorske višestruke diskriminacije s kojom se susređuju žene, djevojke i dječaci s invaliditetom u svim područjima obuhvata enim Istanbulskom konvencijom i kad god je to relevantno; poziva Komisiju da predstavi konsolidirani prijedlog u okviru strategije za razdoblje nakon 2020. i da donese djelotvorne mјere za spremanje i suzbijanje nasilja nad ženama i dječacima s invaliditetom, uključujući i seksualno uzneniranje i zlostavljanje, koje će biti usmjerene na obitelji, zajednice, stručnjake i ustanove; apelira na Europsku uniju, na one države članice koje to još nisu ukinile, da ratificiraju Istanbulsku konvenciju;
16. traži da se strategijom za razdoblje nakon 2020. razvije međunarodna institucijska struktura za

pra enje njezine provedbe primjenom postupaka utvr enih u Me uinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva³²; naglašava da bi kontaktne to ke za pitanja invaliditeta trebale postojati u svim institucijama i agencijama EU-a, a središnja kontaktna to ka trebala bi se nalaziti u Glavnem tajništvu Komisije; naglašava da bi te kontaktne to ke trebale primati potporu preko odgovaraju ega me uinstitucijskog mehanizma radi koordinacije provedbe CRPD-a u institucijama i agencijama EU-a; naglašava da me uinstitucijski mehanizam postoji kako bi se olakšala suradnja izme u Komisije, Parlamenta i Vije a, te da bi se njihovi predsjednici trebali sastati na po etku svakog mandata; u tom pogledu naglašava da su institucije EU-a kao javne uprave dužne poštovati CRPD u svim aspektima;

17. apelira na Komisiju da pripremi strategiju nakon 2020. uz blisku, konstruktivnu i sustavnu uklju enost osoba s invaliditetom, lanova njihovih obitelji i organizacija koje ih predstavljaju te da osigura da Komisija, zajedno s državama lanicama, s njima blisko sura uje na provedbi, nadzoru i evaluaciji strategije nakon 2020., pa i s pomo u odgovaraju ih sredstava i izgradnje kapaciteta;
18. poziva Komisiju da uklju i reviziju strategije svake tri godine s jasno definiranom ulogom za okvir EU-a za CRPD te da u toj reviziji sustavno i aktivno angažira osobe s invaliditetom i organizacije koje ih predstavljaju (i na razini EU-a i na nacionalnoj razini);
19. isti e potrebu za neprestanim nadzorom provedbe CRPD-a; u tom kontekstu traži:
 - (a) prikupljanje (s pravno utvr enim mjerama za zaštitu) jasnih podataka raš lanjenih prema vrsti invaliditeta, dobi, spolu i faktorima relevantnim za pra enje napretka u provedbi CRPD-a i za uklanjanje prepreka s kojima se osobe s invaliditetom suo avaju pri ostvarivanju svojih prava;
 - (b) dodjelu odgovaraju ih resursa okviru EU-a za nadzor CRPD-a kako bi mogao ispunjavati svoje funkcije neovisno i primjereno;
 - (c) fleksibilan mehanizam kojim se mogu pružiti poticaji za optimalnu provedbu CRPD-a, kao što su nagrade za pristupa nost grada osobama s invaliditetom i relevantne inicijative na nacionalnoj razini;
20. poziva Komisiju da osigura da e se strategijom za razdoblje nakon 2020. posebno promicati zajam eni pristup zapošljavanju, te strukovnom i stru nom sposobljavanju, uklju ivom obrazovanju, cjenovno pristupa nim kvalitetnim zdravstvenim uslugama, digitalnim uslugama i sportskim aktivnostima za osobe s invaliditetom, pa i tako što e se osigurati pružanje adekvatnih fizi kih uvjeta na radnom mjestu u razumnim granicama i pla e za osobe s invaliditetom na istoj razini kao i za zaposlenike bez invaliditeta izbjegavanje i spre avanje mogu nosti za sve druge vrste diskriminacije; poziva države lanice da dodatno razviju i ili bolje provedu mjere kojima se promi e sudjelovanje osoba s invaliditetom na tržištu rada i da zakonski priznaju kao radnike osobe s invaliditetom koje rade u zašti enim radionicama te da se pobrinu da one imaju pravo na jednaku socijalnu zaštitu kao i ostali radnici; poziva Komisiju da poti e razvoj kvalitetnih okvira za pripravništvo te da poti e i razvija mogu nosti sposobljavanja s pomo u naukovanja za osobe s invaliditetom; poziva Komisiju da u budu a izvješ a

³² SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

uvrsti primjere najbolje prakse kako bi se poslodavcima omoguilo da na djelotvoranju i provedu zakonodavstvo povezano s invaliditetom; poziva Komisiju da prizna, promoviše i štiti uključiva poduzeća kako bi se stvorila stalna radna mjesta za osobe s invaliditetom na tržištu rada; isti će potencijal poduzeća i organizacija socijalne ekonomije u olakšavanju uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada; poziva Komisiju da iz Europskog socijalnog fonda pruži ciljanu potporu za socijalnu ekonomiju;

21. naglašava da je ključno zajamiti visoku razinu usluga i pomoći osobama s invaliditetom; stoga smatra da je potrebno utvrditi minimalne standarde na razini EU-a kako bi se zajamilo ispunjavanje svih potreba osoba s invaliditetom;
22. poziva Komisiju da revidira Direktivu o prekograničnoj zdravstvenoj skrbi kako bi je uskladila s CRPD-om s ciljem da se osobama s invaliditetom zajamiti i pristup cjenovnoj pristupu noj i kvalitetnoj prekograničnoj zdravstvenoj skrbi;
23. poziva države članice da osobama s invaliditetom pruže pristup rodno osjetljivim zdravstvenim uslugama, što se odnosi i na medicinsku rehabilitaciju i, po potrebi, dugotrajnu skrb;
24. smatra da žene i djevojčice s invaliditetom moraju imati puni pristup zdravstvenoj skrbi koja odgovara njihovim posebnim potrebama, uključujući i ginekološke konzultacije, liječničke preglede, planiranje obitelji i prilagođenu podršku tijekom trudnoće; potiče EU da pri provedbi strategije za razdoblje nakon 2020. vodi računa o tim uslugama;
25. naglašava da je gluhooslijepim osobama potrebna dodatna skrb koju pružaju stručnjaci sa specijaliziranim i kvalificiranim znanjem kao i tumači za gluhooslijepce; poziva države članice da priznaju crveno-bijeli štap kao simbol gluhooslijepih pješaka kako bi gluhooslijepje osobe postale vidljivije u prometu;
26. poziva Komisiju da zajamiti da osobе koje su lišene poslovne sposobnosti mogu ostvarivati sva prava sadržana u Ugovorima i zakonodavstvu Europske unije;
27. sa žaljenjem napominje da aktualne europske politike o pravima djeteta ne sadržavaju u dovoljnoj mjeri sveobuhvatnu strategiju za dječake i djevojčice s invaliditetom utemeljenu na pravima ili mjerama za zaštitu njihovih prava i da se u strategijama za osobu s invaliditetom ona nedovoljno razmatraju ili isti su;
28. poziva Komisiju da poboljša pristup osnovnim uslugama i socijalnim pravima za ugroženu djecu (posebno zdravstvenoj skrbi, obrazovanju, predškolskom odgoju i obrazovanju, prehrani i stanovanju);
29. poziva Komisiju i države članice da se pobrinu za to da EU bude predvodnik u promicanju prava osoba s invaliditetom te da promoviše ratifikaciju CRPD-a u cijelome svijetu; poziva stručnjaku radnu skupinu Komisije za ravnopravnost pod nadzorom povjerenika za ravnopravnost da sustavno uvrijeđuje prava osoba s invaliditetom u sve relevantne zakone, odluke, politike i programe EU-a; poziva na potpunu integraciju perspektive prava osoba s invaliditetom u sve aspekte europskog stupa socijalnih prava, u Strategiju za ravnopravnost spolova, s posebnim naglaskom na borbi protiv nasilja, u programe Erasmus+ i Jamstvo za mlade, mehanizam za pravednu tranziciju, Jamstvo za djecu, predstoje u Zelenoj knjizi o starenju, u Europski semestar i vanjsku politiku EU-

a te naglašava potrebu za Jamstvom za prava osoba s invaliditetom kako bi se osobama s invaliditetom pomoglo pri zapošljavanju, pripravništvu, zapošljavanju i dalnjem obrazovanju; podsje a Komisiju da to prati i unutar institucija EU-a;

30. poziva stru nu radnu skupinu Komisije da uspostavi i održava sustavna savjetovanja s osobama s invaliditetom i organizacijama koje ih predstavljaju;
31. naglašava da je pravo na neovisan život i na uklju enost u zajednicu klju no za ostvarivanje mnogih drugih prava sadržanih u Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom, me u kojima su ravnopravnost i nediskriminacija, autonomija i sloboda, pravna sposobnost i sloboda kretanja;
32. poziva Komisiju da aktivno promi e prelazak s institucionalne skrbi i/ili segregacije na potporu u zajednici, uklju uju i osobnu pomo , i uklju i ve usluge (op e i prilago ene) u svim politi kim instrumentima i inicijativama EU-a; nadalje poziva Komisiju da osigura da op i napredak u deinstitucionalizaciji bude pokazatelj u pregledu socijalnih pokazatelja EU-a;
33. poziva države lanice da poti u sudjelovanje ubrzavanjem postupka deinstitucionalizacije u zadanom vremenskom okviru i prelaskom sa zamjenskog odlu ivanja na odlu ivanje uz potporu; poziva države lanice da osiguraju da deinstitucionalizacija nikad ne dovodi do toga da osobe s invaliditetom postaju besku nici zbog nepostojanja odgovaraju eg i/ili pristupa nog smještaja;
34. poziva Komisiju da zauzme vrst stav o injenici da je op a dostupnost glavnih usluga koje se temelje na zajednici klju na za prelazak s institucionalne skrbi na život u zajednici;
35. poziva Komisiju da promi e slobodu kretanja osoba s invaliditetom;
36. poziva Komisiju da osmisli mjere na razini EU-a kako bi se osiguralo da sve gospodarski aktivne osobe s invaliditetom mogu ostvarivati svoju slobodu kretanja i uživati slobodu kretanja i rada u inozemstvu na ravnopravnoj osnovi s drugima;
37. poziva Komisiju da o uva korištenje sredstava EU-a u skladu s CRPD-om i osigura da sredstva EU-a ne e doprinositi izgradnji ili preure ivanju ustanova za institucionalnu skrb ili kakvih drugih okružja koja bi lako mogla postati ustanove ili projektima koji ne uklju uju u znatnoj mjeri osobe s invaliditetom, lanove njihovih obitelji i organizacije koje ih predstavljaju te da se ne e ulagati u strukture koje su nepristupa ne osobama s invaliditetom;
38. poziva Komisiju da osigura da sredstva EU-a ne doprinose neeti kom istraživanju, nedobrovoljnoj sterilizaciji ili kršenju reproduksijskih prava osoba s invaliditetom;
39. poziva Komisiju da uvidi da su osobe s intelektualnim i psihosocijalnim poteško ama posebno podložne eksperimentalnim pristupima i lije enju, koji nemaju vrstu znanstvenu bazu dokaza i mogu prouzro iti znatnu štetu;
40. ustraže u tome da bi fondovi EU-a trebali biti usmjereni na promicanje uklju ivih i pristupa nih okružja, usluga, praksi i ure aja primjenom pristupa univerzalnog dizajna i daju i prednost deinstitucionalizaciji, uklju uju i snažnu potporu osobnoj pomo i i

samostalnom životu; poziva Komisiju da promoviše inicijative kojima će se zajamiti da usluge podrške koje se financiraju iz fondova EU-a ispunjavaju potrebe osoba s invaliditetom; naglašava da bi se sredstva trebala aktivno ulagati u istraživanje kako bi se razvila bolja i pristupačnija pomoć na tehnologija za osobe s invaliditetom; poziva na aktivno komuniciranje s osobama s invaliditetom, lanovima njihovih obitelji i organizacijama koje ih predstavljaju u svim programima koje financira EU;

41. poziva Europski revizorski sud da ispita jesu li mogunosti koje financira EU dostupne osobama s invaliditetom;
42. poziva Komisiju da se pobrine za to da svi projekti i infrastruktura koji se u trećim zemljama financiraju sredstvima EU-a budu pristupačni i uključivi za osobe s invaliditetom te da se sredstva EU-a ulože u provedbu i primenje CRPD-a i izgradnju kapaciteta organizacija osoba s invaliditetom;
43. poziva Komisiju i države lanice da osiguraju potpunu usklađenosť strategije EU-a i mjera država lanica s ciljevima održivog razvoja i Programom Ujedinjenih naroda do 2030. kao glavnim globalnim okvirom za djelovanje radi postizanja održivosti, ravnopravnosti i uključenosti, uključujući i invaliditet kao horizontalno pitanje u ciljevima održivog razvoja br. 4, 8, 10, 11 i 17;
44. poziva Komisiju da neovisno o novoj europskoj strategiji za osobe s invaliditetom bude predvodnik u provedbi ciljeva održivog razvoja u svojem vanjskom djelovanju na način kojim se obuhvaća aspekt invaliditeta donošenjem jasnog, transparentnog i uključivog plana za postizanje tih ciljeva;
45. pozdravlja nedavno donesenu Direktivu o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi, a posebno uvođenje dopusta za pružatelja skrbi od pet radnih dana godišnje; poziva države lanice da brzo provedu tu direktivu i potiče ih da poduzmu više od minimalnih zahtjeva uverenih u njoj, pa i uvođenjem prava na plaćeninski, roditeljski i skrbnički dopust; potiče države lanice da uvedu mјere za skrbnički dopust, učinski dopust i roditeljski dopust te fleksibilne radne uvjete koji su prilagođeni posebnim potrebama roditelja u osobito nepovoljnem položaju, kao što su roditelji s invaliditetom ili roditelji djece s invaliditetom ili s dugotrajnom bolesću; poziva sve države lanice da osiguraju odgovarajuću potporu, i finansijsku i profesionalnu, osobama koje skrbe o lanovima obitelji s invaliditetom koji s njima žive u istom domu; naglašava da injenica da se moraju brinuti o svojoj rodbini može negativno utjecati na njihov obiteljski i profesionalni život i može dovesti do isključenosti i diskriminacije;
46. poziva Komisiju da uspostavi mehanizme za koordinaciju prenosivosti i prilagodljivosti naknada i usluga za osobe s invaliditetom među državama lanicama i da proširi pilot-projekt iskaznice EU-a za osobe s invaliditetom na sve države lanice i tako ga prenese i na područje izvan kulture i sporta, te da zajamči da se europska parkirna karta za osobe s invaliditetom u potpunosti poštuje u svim državama lanicama; naglašava da su takve mјere ključne kako bi se osiguralo da osobe s invaliditetom diljem EU-a mogu pristupiti potpori za osobe s invaliditetom, a da pritom ne moraju prolaziti zasebne procjene u svakoj državi lanici; poziva države lanice da u svoje zakonodavstvo uvrste priznavanje posebnih vrsta invaliditeta kako bi se zadovoljile i obuhvatile njihove specifične potrebe (primjerice, gluho-sljepo a);
47. poziva Komisiju da promoviše strukturnu uključenosť osoba s invaliditetom, lanova

njihovih obitelji i organizacija koje ih predstavljaju u svim fazama donošenja odluka, na nacionalnoj razini i na razini EU-a, te da financira izgradnju kapaciteta organizacija osoba s invaliditetom kako bi im se omoguilo strukturno sudjelovanje u svim odlukama koje se na njih odnose; poziva Komisiju da razvije inicijative kojima se promoviše samozastupanje i politička participacija osoba s invaliditetom te poziva države i lanice da ojačaju nacionalne inicijative u tom pogledu;

48. poziva Komisiju da promoviše bolju koordinaciju među nacionalnim uslugama potpore i uspostavu kontaktnih tokova u svim državama i lanicama kako bi se građane EU-a s invaliditetom informiralo o njihovim socijalnim pravima i uslugama potpore koje mogu primati;
49. poziva Komisiju da u suradnji s privatnim sektorom uspostavi jedan portal koji bi sadržavao sve instrumente koji je cilj optimalno sudjelovanje osoba s invaliditetom u društву;
50. podsjeća na pravo osoba s invaliditetom na odgovarajući životni standard i socijalnu zaštitu, posebno finansijsku pomoć i privremenu skrb; poziva Komisiju da osigura da će u Europsku strategiju za osobe s invaliditetom do 2030. biti uključene posebne mјere za promicanje uključivanja sustava socijalne zaštite diljem EU-a, čime bi se jamčio pristup pogodnostima i uslugama za osobe s invaliditetom tijekom cijelog njihova života; poziva države i lanice da utvrde minimalnu razinu socijalne zaštite za osobe s invaliditetom koja bi im jamačila primjereno životni standard;
51. poziva Komisiju i Vijeće da na temelju preporuke Vijeća o pristupu socijalnoj zaštiti³³ i Prijedloga uredbe o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti³⁴ svim građanima EU-a omogući pristup uslugama socijalne potpore diljem EU-a. To je u skladu s preporukom Odbora CRPD-a;
52. poziva Komisiju i države i lanice da osmisle sveobuhvatnu kampanju u kojoj će sudjelovati osobe s invaliditetom, lanovi njihovih obitelji i organizacije koje ih predstavljaju, koja će biti dostupna u pristupačnim formatima, uključujući i lako pristupljivu verziju, te na nacionalnim znakovnim jezicima kako bi se moglo u osobama s invaliditetom, nositeljima dužnosti i u društvu općenito podigla razina osviještenosti o CRPD-u, pravima i potrebama osoba s invaliditetom i preprekama s kojima se suočavaju; poziva Komisiju i države i lanice na promicanje, koordiniranje i izrađivanje edukativnoga materijala koji se može koristiti u državama i lanicama kako bi se promicale pozitivni stavovi o osobama s invaliditetom i poboljšala njihova uključenost;
53. poziva EU i države i lanice da financiraju osposobljavanje namijenjeno osobama s invaliditetom, njihovim organizacijama, sindikatima, savezima poslodavaca, tijelima za pitanja ravnopravnosti, civilnim službenicima, te osposobljavanje koje ti subjekti provode, o načelu nediskriminacije, uključujući i višestruku i višedimenzionalnu diskriminaciju te razumnu prilagodbu;
54. poziva sve države i lanice da pruže potporu socijalnom radu (tj. socijalnim radnicima i

³³ SL C 387, 15.11.2019.

³⁴ [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2016/0397\(COD\)&language=en](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2016/0397(COD)&language=en)

osobama aktivnima u tom području) i jačaju njegov status;

55. poziva Komisiju da za strategije uspostavi jasan mehanizam odgovornosti, kontrole i sankcija;
56. poziva sve države članice da se hitno uhvate u koštac s problemom besku ništva usvajanjem dugoročnih i integriranih strategija povezanih s besku ništвом koje vode prema stjecanju člana na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te da uvide posebne rizike s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom, uključujući one na spektru autizma;
57. poziva države članice da potvrde svoju predanost promicanju, zaštiti i jamčiti toga da osobe s invaliditetom u potpunosti i jednakom uživanju sva ljudska prava i temeljne slobode, uključujući pravo na slobodno kretanje i boravak te pravo na glasovanje na izborima u skladu s člankom 12. CRPD-a, da zajamči poštovanje njihova uročenog dostojanstva provedbom i pomnim pravim provedbom strategije nakon 2020. uz konkretno sudjelovanje osoba s invaliditetom i članova njihovih obitelji ili predstavnika organizacija, u suradnji s tijelima vlasti, socijalnim partnerima i civilnim društvom na razini EU-a i na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te da dodijele adekvatne ljudske i finansijske resurse za njezinu provedbu;
58. poziva sve države članice da razviju vlastite nacionalne strategije za osobe s invaliditetom kako bi se promicalo sveobuhvatno razvijanje jednakosti osoba s invaliditetom i riješilo pitanje provedbe CRPD-a;
59. poziva države članice da razviju nacionalne strategije, uzimajući u obzir najbolje prakse u drugim državama članicama, kako bi se zajamčila ispravna provedba CRPD-a;
60. poziva Europsku uniju i sve države članice da ratificiraju Fakultativni protokol CRPD-a;
61. poziva sve države članice da izvješti ugu o provedbi Europske strategije za osobe s invaliditetom;
62. poziva države članice da izvijeste o mjerama poduzetima na temelju nacionalnih preporuka koje je dao Odbor za prava osoba s invaliditetom, nakon što ocijene svoju provedbu CRPD-a;
63. naglašava važnost postizanja sporazuma što je prije moguće; poziva Vijeće da pokrene stvari s mrtve tokom kako bi se postiglo pragmatično rješenje i da bez odgađanja ubrzaju donošenje horizontalne direktive EU-a protiv diskriminacije čiji je prijedlog Komisija podnijela 2008. godine i koji je Parlament naknadno odobrio; smatra da je to preduvjet za konsolidiran i dosljedan pravni okvir EU-a koji će građana anima pružati zaštitu od diskriminacije na osnovi vjere i uvjerenja, invaliditeta, dobi i seksualne orientacije izvan zapošljavanja; napominje da se ne bi trebalo prihvati nikakvo neopravdano ograničavanje područja primjene te direktive; smatra da je konsolidacija pravnog okvira EU-a u pitanjima borbe protiv zlostavljanja također ključan element s obzirom na to da su slična djela zastupljena i u radnom okruženju;
64. preporučuje da EU strukturno integrira europsku strategiju za osobe s invaliditetom u postupak Europskog semestra;

65. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Komisiji, Vijeću, vladama i parlamentima država članica i država kandidatkinja, Agenciji EU-a za temeljna prava, Revizorskom sudu, Odboru regija, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, radi distribucije podnacionalnim parlamentima i vijećima, Vijeću Europe i Ujedinjenim narodima.